

K A F – rörelsen

En friskvårdsidé

De första 10 åren – del IX

I K A F Nytt nr I 2020 påbörjades berättelsen om Kommunanställdas Fritidsförbund. Från de första tankarna på ett bildande till tillkomsten 1989 och hur det sedan gick. I april 2021 publicerade vi del VIII . Nu när våren kommit med sitt skira gröna så fortsätter berättelsen och vi har kommit till år 1998. Angenäm läsning påbjudes!

1998

Man kunde inte undgå att man under 1998 snegla mot millenniumskiftet som närmaste sig med stormsteg. Hur skulle det gå? Skulle allt gå åt skogen med alla system i vår digitaliserade värld? I dag vet vi hur det gick. Vi var lite oroliga i onödan.

Svenskarna gick till val detta år. Socialdemokraterna backade men Göran Persson satt ändå kvar vid roret. De stora vinnarna i september 1998 var Gudrun Schyman och Alf Svensson.

K A F

planerade för sin sjätte föbundsstämma och styrelsen hade mycket att ta ställning till inte minst sin egen organisation. I alla år hittills hade vi haft vårt s.k. kansli i källaren hemma hos mig i villan på Norrtorpsvägen i Rosersberg. Jag skulle vid årsskiftet avgå med avtalspension från Sigtuna kommun och det var då dags för ett skifte även i förbundet. Tack vare vår framsynte ledamot i Kristianstad, Ingvar Lökvist, skulle enligt honom KARISMA kunna ta över och kansliet flytta till residensstaden i Skåne. Klubbens ordförande, Per Nilsson, skulle väljas in som förbundssekreterare och tidningen, informationsmaterial m.m. sändas ut från Kristianstad. Jag skulle avgå ur styrelsen, men vara kvar som redaktör och ansvarig utgivare för Förbunds Nytt samt ha fortsatt huvudansvaret för Årets konferens och samordnare & jurymedlem för utmaningen "Årets fritidsförening".

En annan fråga gällde tidningen Förbunds Nytt. För att få den registrerad som periodisk tidskrift var vi tvungna att byta namn då "Förbunds Nytt" redan var upptagen av annan organisation. Dags alltså att byta. Efter utlyst namntävling vet ni alla att vår tidning numera heter K A F - Nytt efter ett förslag från ordföranden i personalklubben i Tranås kommun. Styrelsen föreslog också att varje medlemsförening i

fortsättningen skulle få tre ex av varje nummer, ett till kommunens personalchef, ett till ordföranden och ett till kontaktpersonen i föreningen. Styrelsen föreslog också att man skulle utreda kostnaden för möjligheten att starta en hemsida.

En motion från valberedningens ordförande Bengt Hallsten gick ut på att samtliga styrelsesuppleanter tas bort och att styrelsen i stället utökas från sju till elva ledamöter. Orsaken var att K A F allt sedan startens haft en arbetande styrelse där både ledamöter och suppleanter aktivt medverkat på ideell basis. Det är ett arbetssätt som förbundet önskade fortsätta med. Motionen tillstyrktes och den antogs, vilket innebar att stadgarna måste ändras.

Förbundsstämman

Evert Lindholm – Förbundsdirektör på Svenska Kommunförbundet. Föredragshållare i anslutning till förbundsstämman den 27 mars 1998

Förbundsstämman ägde rum 27 mars på Idrottens Hus som då, 1998, hade sitt säte i Farsta i södra Stockholm. Den inleddes med ett seminarium med Kommunförbundets nye förbundsdirektör Evert Lindholm och följdes av ett föredrag av ordföranden i riksidrottsstyrelsen, Arne Ljungqvist. Stämman leddes av Juhani Knihtilä från Korpen och beslutet blev helt i enlighet med styrelsens förslag.

Den nya styrelsen vald vid förbundsstämman den 27mars 1998. Från vänster:

Christer Jansson, Örebro, Ulrica Jansson, Falun, Ingvar Lövkvist, Kristianstad, Lars-Olof Lindholm, Nacka, Per Nilsson, Kristianstad, Inger Holm, Skövde, Tommy Öhman, Kiruna, Eva-Lotta Swantesson, Vara och Yngve Persson, Österåker. Saknas gör Stig Lundberg, Umeå och Ragnhild Wärn från Motala.

Det innebar bl.a. att Per Nilson valdes till ny ledamot och på det konstituerande styrelsesammanträdet efter stämman även till ny förbundssekreterare.

Jag lämnade i och med detta styrelsen för K A F. Men därmed inte förbundet. Ett sista uppdrag som förbundssekreterare var att tillsammans med vår ordförande, Lars-Olof Lindholm, och RM- kommitténs ordförande, Stig Lundberg, den 25 februari 1998 uppvakta Svenska Kommunförbundet och dess nye

K A F uppvaktar ordföranden i Svenska Kommunförbundet, Margot Wickström, den 25.2 1998. Från vänster Stig Lundberg, Margot Wickström och Lars-Olof Lindholm

ordförande Margot Wickström från Umeå.

Ett resultat av denna uppvaktning blev att vi kostnadsfritt fick visa upp oss i en monter på Forum Kultur & Fritid på Stockholmsmässan 22 – 24 april 1998. Jag minns denna mäsas mycket väl. Det var Lars-Olof och jag som turades om att bemanna montern. Vi fick en undanskymd plats och få besökare.

K A F - året 1998

började annars med ett riktigt finfint RM på skidor och alpint i Orsa 30 – 31 januari. Bra arrangemang, fin-

fina spår och ca 15° kallt. Dessutom hade deltagarantalet ökat till 140, dubbelt upp mot 1997. Förbundet knöt dessutom kontakt med skidanläggningen Orsa/ Grönklitt vilket skulle visa sig bra för vårt förbund kommande år. En av segrarna var Lasse Liljedahl, då rektor i Orsa. Han vann ganska överlägset klassen H35 och åkte sista sträckan i Orsas segrande stafettlag i H21. Lasse lyckades vi engagera i K A F och var några år vår förbundsordförande. I Förbunds Nytt nr 1 - 98 skrev Stig Lundberg ett reportage från tävlingarna och ett foto med en bild på Lasse och Urban Nilsson, Gällivare. Urban vann i Orsa den individuella tävlingen i H21. Urban är också den Urban som fram till år 2019 var vallachef för skidlandslaget. Fler kända elitåkare fanns på startlinjen i detta RM. Bland dem Karin Lamberg från Mora och Sören Linder från Norberg. Kul också att vi ännu en gång kunde genomföra ett RM i alpina grenar där åkare från Bollnäs och Edsbyn dominerade.

För alla äldre som älskar och har intresse för längdåkning på skidor, så är Stigs artikel en fröjd att läsa också i dag, då Lars Liljedahl är kommundirektör i lärodomsstaden Härnösand.

Den 23 februari 1998

rörde sig ca 400 kommun- och landstingsanställda tysta och något fundersamma i det svaga gryningsljuset uppe i Oxberg. Hur skulle detta gå? Vår systerorganisation SSIF hade lyckats få ett avtal med Vasaloppet om att låta oss få köra Kommun- och Landstings Vasan, och nu var det alltså dags. Jag var själv med och rapporterade i Förbunds Nytt nr 2–98 bland annat följande:

”...- Valla var ordet för dagen. Efter loppet sa man ”bakhalt”. Nu tillhör vallning och valasnack en av tjusningen med skidåkning och just denna gång hade smörjningen sin stora betydelse. Spåren var nämligen blöta och glatta med grovkornig snö. Temperaturen några grader över noll. Var och en förstår att det inte var lätt att hitta rätt bland klister och burkar.

Vi var ca 400 kommun- och landstingsanställda som ställde upp i det svaga gryningsljuset uppe i Oxberg för att åka de tre milen fram till Mora. På startlinjen sågs K A F:s förbundsordförande Lars-Olof Lindholm med hustru Kerttu som ställde upp för Karolinska Institutet i Stockholm. K A F hade tre styrelseledamöter på startlinjen förutom Lars-Olof också Yngve Persson och undertecknad. Ordföranden i K A F:s valberedning, Bengt Hallsten, sågs också frustande invänta startskottet. Tyvärr var vi kommunanställda inte så många med ett undantag, nämligen tjugotre deltagare från Nora kommun.

Kerttu och Lars-Olof Lindholm inför starten av Kommun- och LandstingsVasan 1998.

Nora kommuns deltagare i Kommun- och LandstingsVasan 1998

Karin Lamberg vid sidan av spåret denna gång

Jag hade för avsikt att ta det mycket lugnt, prata med medtävlare och ta kort. Men ack! Tävlingshetsen satte in i första utförsbacken och sedan var det kört med både ork och lust att vara pratsam. Bakhalt var det också. Tack och lov fanns Karin Lamberg där i Eldris med blåslampan och fixade till mina skidor. Förra landslagsåkaren Karin, som överlägset vann riksmästerskapet i Orsa i slutet av januari, ingick i IFK Moras servicelag efter spåret. Jag fångade henne naturligtvis på bild bearbetande mina skidor. I mål kom jag trots allt och kände mig då på samma sätt som Staffan Larsson sex dagar senare då han körde ovalat och stakande sig genom hela Vasaloppet. Trött och tom i huvudet..."

Efteråt berättade Lars-Göran Bengtsson, som var SSIF:s förbundssekreterare, att han omgående skulle ta upp med IFK Mora om en fortsättning 1999. Men chanserna var nog små. Dels för att vi var för få startande, dels för att vi hade åkte sönder spåren för de som körde Öppet Spår samma dag.

1998 drog Årets konferens till Hälsingland

Jag hade lärt känna Bollnäs kommun rätt väl under årens med K A F. Det mycket tack vare Jimmy Österholm. Jimmy var verksam i Bollnäs och hade varit med i K A F sedan starten. Jimmy bidrog hela tiden med idéer och förslag. Han och jag ledde våra kurser de första åren och förslaget att varje år utse "Årets fritidsförening" var hans. 1998 hade Jimmy sedan flera år slutat i Bollnäs kommun och startat egen firma med namnet Jimmy Teamcenter. Men kontakterna med K A F var därmed inte brutna. Jag bokade nämligen Jimmy att år efter år svara för den lättsamma underhållningen på de återkommande konferenserna.

1998 var det dags för Årets konferens att komma till Bollnäs och tidpunkten bestämdes till 22–23 oktober. Vi höll till på flotta Folkes Hus. Konferensen invigdes med äkta hälsingetoner av gruppen Grovt och Grant, tre fiolelever från musikskolan i Bollnäs. Invi gningstalare var kommunalrådet Olle Nilsson – Sträng som bland annat redovisade sin syn på kommunens personalpolitik och den oerhörda betydelse som en personalförening hade för sammanhållning och friskvård. Dessa synpunkter glädde förstås konferensdeltagarna. Tre föreläsaren från Gävleborg uppskattades också liksom Jimmy Österholm, som före middagen satte gästerna på prov i en lättsam lek. Ett enormt engagemang och kreativitet uppstod och den goda stämningen höll i sig hela kvällen igenom.

Anita Blomberg, ordförande i Kultur- och fritidsnämnden i Bollnäs kommun, delar ut diplom till Årets fritidsförening Kom Fri från Rättviks kommun

Anita Blomqvist som var ordförande i kultur- och fritidsnämnden i Bollnäs, delade ut pris och diplom till Kom Fri som utsetts till Årets fritidsförening 1998. Kom Fri hör hemma i Rättviks kommun. Övriga pristagare var TYKOM från Tyresö kommun, Kommunhoppet från Östra Göinge kommun och Ovanåkers kommuns personalklubb.

Fredagen den 23 oktober hade deltagarna sju olika möjligheter att välja miniseminarium eller "Prova på – aktiviteter." Mest populärt var att pröva på spinning och vatten-Work Out i Bollnäs Sporthall. De som valde studiebesök fick en intressant visning av handikapp - gymnastik. Anita Blomqvist berättade om BKF och nyttan av att ha en bra fritidsförening i kommunen. Jimmy Österholm på Jimmys Teamcenter lät sina seminariedeltagare pröva på några moment i utbildningen "Att arbeta i självstyrande lag". Lars-Göran Bengtsson, förbundssekreterare i SSIF, informerade om "Gränslös friskvård", en förening för friskvårdfrågor inom landstinget. Ulrica Jansson, samordnare för personalfriskvården i Falu kommun, delgav sina seminariedeltagare idéer och erfarenheter från projektet "Mera ork – friskvård för Falu kommuns personal" Det sista seminariet var "Utveckla din fritidsförening" där representanter från styrelsen i K A F ledde ett samtal för utbyte av kunskaper och erfarenheter om hur man kan utveckla sin fritidsförening.

Kom Fri – Årets fritidsförening 1998

Fritidsföreningen Kom Fri i Rättvik blev ännu ett exempel på vad "K A F – rörelsen" innebar. En "rörelse" där någon tar initiativet att göra något för sammanhållning och friskvård för kommunanställda hemma i den egna kommunen. I Rättviks fall hände det 1996. I ett brev till Förbunds Nytt berättar fritidschefen Magnus Breitholtz en nyhet från "En liten förening i förskingringen" att man tagit sig i kragen för att få till stånd en gemensam fritidsförening för alla anställda i kommunen.

1998 var en enig jury överens om att tilldela Kom Fri titeln Årets fritidsförening 1998. Föreningen hade en stor och för kommunens storlek väl avvägd verksamhet. I sin verksamhetsplan skrev man bl. a. följande:

"... Kom Fri är en ung förening som bildades 1996, men med ett mycket moget arbete för att visa att vi kommunanställda gemensamt vill skapa ett positivt arbetsklimat och aktivt bli en viktig länk i det personalsociala arbetet och där roliga, nyttiga aktiviteter tillsammans är en del på vägen att skapa underlag för ökat politiskt personalsocialt engagemang t ex i form av att upprätta en övergripande friskvårdpolicy / strategi för Rättviks kommun. Vi kan inom ramen för vår

fritidsförening medverka till ett friskvårdsarbete som i sin tur skall öka hälsomedvetandet och trivselkänslan hos oss anställda ..."

PS! Angående Magnus beskrivning av Rättvik "i förskingringen" svarar jag följande:

" För mig är inte Rättvik "i förskingringen". Vad jag vet ligger den mitt i Dalarna och om man har "e lita kula med bara Dalarna på" så ligger Rättvik i världens mitt.

Kom Fri:s logga

Kom Fri Rättvik är rätt stolt över sin logga. Så här gick det till när man tog fram den:

"I samband med föreningens bildande utlyste man en namntävling. Många svar kom in och relativt snart var man enig om "Kom Fri". Men vilken logga skulle man ha? Carina Flath på fritidskontoret undersökte alla befintliga förslag på sin dator men inget passade. I samma veva fanns i lokaltidningen en annons, som visade va man numera kunde åstadkomma med den nya trycktekniken. Bilden i annonsen föreställde en mix av två av Rättviks sevärdheter nämligen utsiktstornet Vidablick och Långbryggan. Kom Fri 's ordförande Magnus Breitholtz tänkte till, bad sin bror Finn som är duktig på layout, att fixa en logga åt Kom Fri med samma idé. Resultatet blev inte så dumt, eller hur?

Vad mer att berätta från 1998? Jo följande:

- Förbunds Nytt presenterade i årets första nummer "Oxelösund – sundet intill ön med oxlarna" med anledning av att riksmästerskapen i bowling senare på året skulle avgöras i staden. 244 startande 1998.
- I Förbunds Nytt's första nummer berättade vi också om Vita K A F - fläckar på Sveriges karta. Antalet medlemmar var vid tillfället 200.
- I samma tidning presenterades "En ovärderlig trio" nämligen Anders, Owe och Volgan. Alla tre arbetade på enheten ServEn hos Sigtuna kommun och hade i nära tio år hjälpt K A F med offsettryck och postdistribution. Förbundet hade naturligtvis betalat kommunen för tjänsten.
- Tidningen rapporterade också att Värmdö kommun ansåg att man inte hade något ansvar för att personalklubben Fiskmåsarna lades ned. Man saknade också en personalchef som kunde berätta om vilken personalpolitik som kommunen tillämpar.

- Lördagen den 14 mars träffades glada och nöjda pimpelfiskare för årets riksmästerskap på Bäsingens is vid Dalälven öster om Avesta. 142 startande.
- Även badminton med ett fyrtiotal deltagare träffades detta år 18 – 19 april för sedvanliga riksmästerskap. Denna gång i Örebro.
- I andra numret av Förbunds Nytt fanns också en rubrik "Siljan Runt, Året runt". Där presenterades kommande riksmästerskap i golf i Leksand och Rättvik respektive terränglöpning i Mora.
- I detta nummer fanns också en rapport från VI-SAM i Gislaved och vad som hänt sedan man blivit utsedd till Årets fritidsförening 1997
- Kommunförbundets nye förbundsdirektör Evert Lindholm utvecklade i tidningen, varför det behövs en halv miljon nyanställningar i kommunerna fram till år 2005.
- Gustaf Widström i Nora kommuns personalklubb berättade i Förbunds Nytt om hur det gick till att 23 kommunanställda från Nora ställde upp i Kommun- och Landstings Vasan 1998.
- Två nya RM- grenar såg sitt ljus 1998. Det ena var Boule och den avgjordes 29 augusti på den idylliska boulebanan i Motala. Det andra var Bridge som lockade 20 spelare från 15 kommuner till Tidaholm.
- RM i terränglöpning i Mora 11 – 12 september samlade 162 deltagare varav 47 representerade KOMIK från Mjölby. Ett långt och fint reportage i Förbunds Nytt nr 4 – 98 av tävlingsledaren Olle Andersson.
- I samma tidning berättar Förbunds Nytt om en annan tävling samma dagar några mil söder om Mora nämligen om riksmästerskapen i golf i Leksand och Rättvik. Rekordmånga hade anmält sig till de olika klasserna, hela 328 golfare, vilket är rekord. Antalet var något för stort enligt tävlingsledaren Anders Åslund.
- RM i orientering avgjordes i Skövde 3 – 4 oktober 1998 med enligt Stig Lundberg bara 191 deltagare i de individuella loppen och 25 lag i budkavle.

2021-05-13

Olle Wegner

Följetongen gör nu uppehåll under sommaren och återkommer i höst!